

# NANDOJKICH OLAAG HOICHI

HUGO ALBERTO HIDALGO | TRADUCTOR



Ombeayüts - Tikambaj - San Mateo del Mar







Material de lectura elaborado en la Biblioteca  
de Investigación Juan de Córdova



BibliotecaJuanDeCordova.mx  
Facebook.com/BibliotecadelInvestigacionJuandeCordova



**Dirección de la Biblioteca de Investigación**  
**Juan de Córdova** | Dr. Sebastián van Doesburg & Dr. Michael Swanton

**Coordinación y edición** | Rasheny Lazcano Leyva

Nerang wüx ombeayiüts (traducción) | teat lex; Hugo Alberto Hidalgo Buenavista

**Revisión de Formación** | Samuel Herrera Castro & Rasheny Joha Lazcano Leyva

**Diseño editorial** | Astrid Stopen

**Ilustraciones** | Gilberto Delgado

**Digitalización** | Demián Ortiz Maciel



Gajpowüw ajüy kaaw, amb koik miow nimiow gajpoyay nimiow neat  
Todos los derechos reservados

◆  
NANDOJKICH  
OLAAG HOICHI  
◆



◆

NANDOJKICH  
OLAAG HOICHI

◆

CUENTO CLÁSICO JAPONÉS

◆

HUGO ALBERTO HIDALGO  
TRADUCTOR





**L**a kon majiür nimiow akokiaw koik miow neat (700) tiül niok nine kambaj nenüt Shimonoséki, najlüy Dan-no-ura tiül nadam kambaj nenüt Japon, niüng tambüw wüx membiyeyej nasokiw Heikés monawüw Taira, makiüpüw ajküw Jenjis nawüw Minamoto. Tiül aaga monbiyay kiaj tüm ndrom ombasüw ajküw Heikés, meawan mintajüw nejiw, mikwalüw nejiw at tadeowüw tiül monjkyü, niüngan tanmbiyeran okweajiw nop kicheech minatangüw nejiw, nganüy leaw omeatsaran Antoku Tenno minüt nej. Atkiay imiün kiaj tiül ajküw neat tingial manderak kam ndeda amb kiajan mbeay ndek nakül tiül aaga kambaj niüng tembiyeyej ajlüyiw ombasüw meawan mondeow.

Wüx, chük, pojniow mbich ongwiiüts ajaraw najlül biüm, ambüw mbeay ndek, ambüw tiül ajponch ndek, atnej kon mijaw ajlüliw mbixmbixiig, meawan mondok najlüyiw kiaj ajchiw manüt “cheche biüm” wüx, chük, aw



nangaj ncharrek kiaj angiayeran atnej aiümüw mondeow, atnej mijaw tingial ajiüntsüw, kos tingial ambiyeranüw tiül monjküy.

Nom anderak aaga ajküw Heikés mbich neajtam nemejchiw, kos wüx majawüw, chük, mamong noik nadam müx, amb tiül miütüw nejiw, nejiw ajchiw omeajtsüw mapalüw tiüt, ajchiw tsoyom tiüt aaga müx, ndoj ambiyaw meawan mondok, lamanotoj mandüiyw timeaats ndek aag, chük, tarangüch noik nangaj iüm tajchiw manüt Amidaji kiajan mbeay nangaj ndek, kiajan nekam okweaj tarangüw noik niüng amiüraad mondeow, atkiay majük ndijchemoj noik nine ajküw mondeowa, ndoj atmiün talombochiw akas nambiweran kang nayaküchiw wüx, chük, minütiw Heikés at



namb wüx minüt minatang okweajiw, at imiün wüx ayaküw ajiüngüw tiül nangaj iüm, ajküw mondeow, arangüch meawan netam andüy wüx mondüüb Buda, aag tanderak wüx ndot arangüch nangaj iüm, wüx tarangüchiw mioxiütüw ajküw Heikés ajük imiün kiaj ndijchiütoj noik nine, langomawüw mambomlojchiw nipilan, naleaing ngiaj ngiaj awüw, chük, langome andündüppeay, kos naleaing, chük, nejiw ngomajchiw omeajtsüw maxojtüw nomban.

Tiül kambaj nenüt Akamagaséki<sup>1</sup> lamajiür neat kiaj tajlüy nop teat tikech oleaj naxey nenüt Hoichi, ngwa mbich nayagaran ombas nej, kos nej najtsop wüx ndon, chük, ombas mayak ajiüng nej, najneaj ayak mimbaj mipoch nej, atchük, miün ndon ombas matsün aaga biwa<sup>2</sup> kos wüx aliün mapateay akiacheran wüx matsün, ndom ombas mayak ajiüng, aliün tileaj mimonkiaach nej, nej lajük minüt nej neajtam ajntsop wüx arang minajiüt nej. Anopüy ajtsüp, ndon ombas marang son naag biwa, kos tiül ayak ajiüng ngwa mbich nejeyenkiaj ndon, nchük, mandiak, marang mimbaj mipoch nej majükich ngineay tembiyeyej ajküw Heikés makiüjpüw Jenjís.

Anderak wüx mamelech ayak ajiüng nej, wüx mandeak kwane tajlüy tiül kambaj Dan-no-ura, meawan namix nemeech monjlüy ongwiiüts masey ngomin ajiüntsüw, anekwiür miyowaniüjküw, kos üüch nejiw mamix omeajtsüw.

Wüx tamelich arang netsün Hoichi naleaing ngome nejiür tomiün, ndoj tiülan minajiüt nej taxom nop mixide nej niüng tambeol nej, aag miteaats najlüy tiül nangaj iüm

---

1. Noik kambaj at nayagaran ombas nej SHIMONOSÉKI ngwa Bakkan.  
2. lamandiüm atnej noik nine guitarra.

nenüt Amidaji neajtam üüch omeats nej nind mangiay ayaküch ajiüngaran at ayaküch mimbjaj poch, aaga miteaats tüüch nej makül nejenkiaj tiül noik iüm, kiaj apmüjchiw nej üet nej, anganeow nej, kos nganeay xiyay najiüt apmaranga teat xesom kiaja mayak, chük, miün son, mayak ajiüng nej, wüx la amb tiütüy teat nüt, kos tiülan ajiüng netam mandeak andüy wüx ngineay mixejchiw nejiw tamongochiw.

Noik ongwiiüts tasoik, chük, aaga teat miteaats kiaj, netamb mamb marang ajiüng okweaj nop nandeow, taw kiaj takiüüb nop nine nembeol nej, nejenkiajan takül Hoichi tiül poots, ngwa mbich nerrar, chük, aaga ongwiiüts kiaj, kiaj tam aaga Hoiche chetem tileaj noik ombeay iüm, kiajan tembas niüng axood, kiajan almajlüy noik nadam pajchiün, niüngan alpiüram nangaj mbaj, niüngan ajükichay ngineay nej aaga Amidaji. Kiajan chetet aaga Hoichi makül mandilil teat miteaats, kiaj tayak ajiüng nej naag Biwa, atkiaj ngomayaag nejenkiaj almajlüy, tamong pinonaw ongwiiünts aaga teat mixide nej ngomapeay, kos aaga ongwiiüts kiaj naw noik nine nepepep ayaj tapaj nej okweaj chetem.

Ndoj kiaj tangiay, aljane al kiaj, tingial ajüy wan opech mbeay iüm najlüy awan opech nej, kos tingial mangiay aljane tingial mandoig tiüt niüng alpiüram ajküw nangaj mbaj, tingial mangiay aaga nejüy kiaj tingial andüy tembas niüng alchetem aaga Hoichi, naleaing ngome, chük, teat miteaats nej, kiaj tangiay tanderak minüt nej teat netsün kiaj, napak ajpak minüt nej, atnej najküy andüy aaga nendeak kiaj, atchük, nej mbojan adeaküw Samurai<sup>3</sup>.

---

3. Samurai: mimonrang najiüt minatang kambaj, monmbiy nipilan, ndon ombasüw atsojow.

## —Hoichi! Ajow...

—Kiaj mbayat aaga Hoichi, nomban masap nej sanan ombas, atnej ngondom mendeak, kiaj tandüywüx alinomb manderak minüt naj, ayaag atnej tingial malik nej.



—Hoichi! Ajow alinom...

—Eyị —Aw, nembol andüy, aaga teat netsün kiaj, mangoch aaga napak onik tingial mandeak majaw nej. – nesomas ngondom najawjane tingial mandeak majaw xik!..

—Nde mermbol! Atkiaj tangoch nej okweaj aaga na-peay kiaj.

Sal lombon ningüy nekam nangaj iüm kam, nasokiüs niünd nakajmiün noik poch mingiay. Aaga xinatang napeay ningüy Akamagaséki akajmiün akas mondüy nipilan, nganüy andiüm mamb mayaag ombas niüng tajlüy monbiyay kiaj Dan-no-ura, naleaing tilüy landoj iünd kiaj, at kos lamangiay ngineay ndoj imbas mitsün aaga biwa, at lamangiay ndoj imbas miyak ijiüng, mendeak ngineay tambüw wüx mixejchiiüts membiyeyej, aag nind mangiay ik,ixaing mibiwa, mak tabar sanakiüüb ik mamb, niüng al xenengemoj landeowüw laind mangiayiw ik.

Tiül ajküw aaga nüt kiaj, nejingin ngondom marang ngomangiay andeak nop Samusai, ngomatajiür kwane mapiüng teat nesom kiaj, tasooig minapük nej, taxaing mibiwa nej, kiaj ndoj tandüüb mamb, ran mitiüüd nej tingial masaj nej wüx, nagen miün makiüüb nej mamb. Manchiük, chük, owix nekiüüb nej mamb kiaj, kos wüx ajüy kiaj ajüikichayan almajoy akas manchiük, kos naleaing nop kon nej nembiy nipilan...teaman atkiaj ndrot omeaats mbayaw, kiaj tüüch omeaats nej najneaj meawan leaw aliük tamiün, kos tingial maneam omeaats, asaj nej Samurai apmambüw majawüw nop nendüy minatang nejiw, kos malüy aaga teat naxey nind mangiay nej nop nej daimio<sup>4</sup>, nejiür tomiün, kiaj mangiay, lembet aaga

---

4. Daimio: atkiaj ajchiw manüt mitang xan okweaj ndam kambaj.

Samusai, atnej mijaw Hoichi lamajaw la apeayiw tiül noik nadam ombeay niüng akül aaga natang kiaj, kiaj mbayat aaga Hoichi alinom, kos ngo leam omeaats majaw majlüy alinoik nadam ombeay iüm aaga najlüy tiül ombeay okweaj tempoots Amidaji.

Kaimon!<sup>5</sup> Aw mandeak aaga Samurai, kiaj tangiayiw ngineay lejkiat apal ombeay aaga iüm kiaj.

Kiaj lembetoj alinom teleaj ombeay iüm kiaj.

Kiaj aaga nekiüüb nej mamb kiaj tendeak napak:

Mak ningüy!...jogüy lanakajmiün aaga Hoichi!...

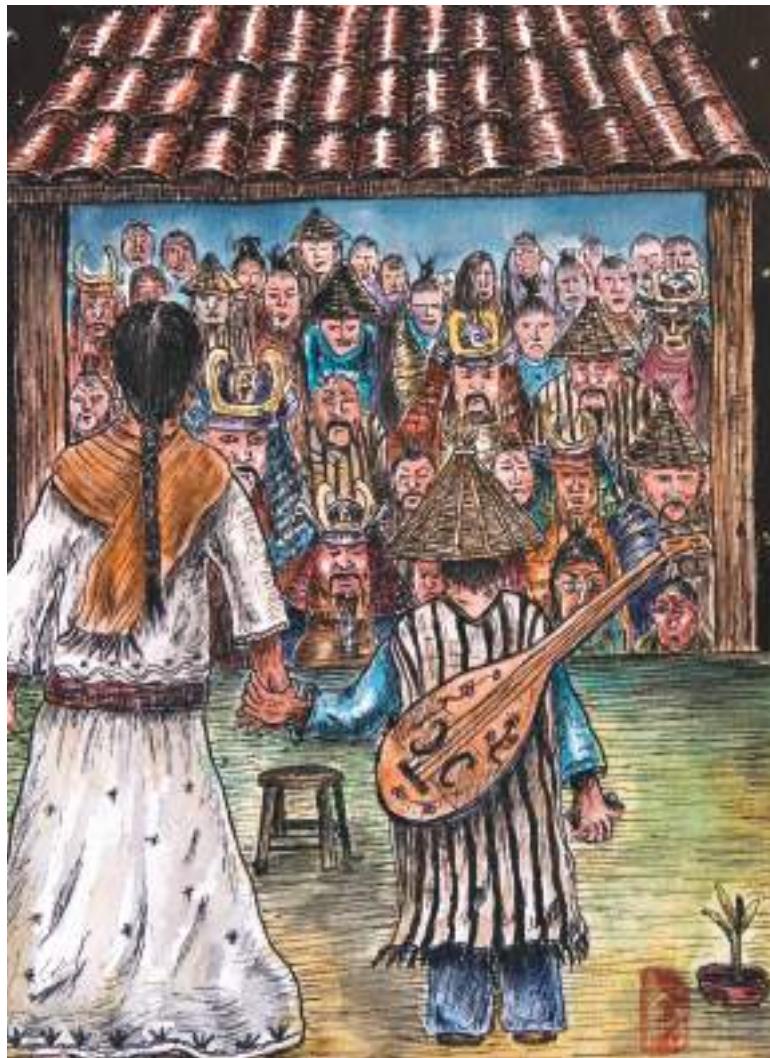
Kiaj magiayiw nejiünts, najeñan ajüy aljane, kiaj magiayiw malejkiw noik nadam nepal temeaats aaga iüm kiaj, tangiay andeaküw montaj, wüx taxom omeaats nej aaga teat nesom kiaj, ajküw montaj kiaj mimorang najiüt aljane nenatang; naleaing ngomayaag ombas ngiane takiüraab mamb, ndoj kiaj takiüraab mamb majtep akas andüy kawüx tiüd narangüch aag kang, kiaj wüx ümb aaga tiüd kiaj tasaoik mapech kiaj apaj nej, kiaj mayaag owix nop nüx, ayaag netsajyay ombas nej, kos nej lamayaag wüxan neaj tam atsajyay ombas amb tiül aaga nden kiaj, kos aneay nej nop nejiür tomiün nipilan.

Wüx tapeay amb tiül niüng takiüraab kiaj mayaag alxenengemoj akas nipilan kiaj, anejiünts jiünts mangiay ateapeapeay apixaw nejiw, kos atnej ajiünts omalüw xiül magiay, kos aaga jal narangüch apixaw nembeatmbeat, at tangiay almajlüyiw xiyay nipilan kos neyajyaj ajüik tingial andeaküw, kos meawan nejiw teat minatang xan nejiw.

---

5. Kaimon: atkiaj andeaküw ajküw Samurai wüx adiümüm maleaiger-anüw apal ombeay iüm niüng aküliw.

Kiaj tasoik aaga Hoichi mayar niüng üünd chetem,  
mataag majneaj majaw ngineay chetem, am tiül tüüch  
majiünts onik nej mibiwa nej, andeak aaga nüx nesap



tilüy kiaj owix nej, aaga nüx kam tendeak masaj  
aaga teat netsün:

Netam miyak ijiüng andüy wüx ngineay  
tamongochiw ajküw Heikés, amb tiül  
ndom mitsün mibiwa.

Kos naleaing ajiürang andüy wüx  
monbiyaw kiaj najal, kiaj lead omeaats  
teat nesom netsün mendeak.

Kos naleaing aaga ajiürang andüy  
Heikés, aaga palan nandearak an-  
düy wüx nejiw najal, ngün tiül  
najiürang indiüman mitejliün  
ilajkan mingiayıün sayak sajiün  
andüy wüx?.

kiaj aaga nüx tendeak:

Neol ngomindiüm miyak ijiüng  
andüywüx ngineay tembiyeyej Dan-  
no-ura, aaga ayaj nind nangiayıün.

Kiaj tamelich ayak ajiüng  
aaga Hoichi andüy wüx ngineay  
tambüw wüx monbiyaw tiül  
nangaj ndek, kiaj marang  
naag onik mibiwa nej ngineay  
ajüyichaw mimüxiw nejiw  
nombiyay, imiün tiül tarang  
ngineay apalaranüw, ngineay  
ajpepiw, ngineay akwiür wüx mo-  
nxey wüx tingial ambiyeranüw, tiül  
ajiüng nej tajükich ngineay tsyojow tiüt tiül ajal nangaj  
ndek ajküw mondeow kiaj.





Kiajan niüng tingial atsün, tangiay ngineay mawineaw nej, mongiay nej, kos najneaj majawüw ngineay arang ajiüng nej:

Aaga teat netsün kiaj, ngwa mbich ndon ombas marang, mayak mison nej.

Kos tiül mikambajaats ngomeaag nayajkan ombas nop netsün atnej, sapiügan mbich kon alkon majlüy alinop wüx monopoots iüt kam atneje Hoichi!...

Wüx tajaw najneaj mangiayiw arang ajiüng nej, kiaj tataag majneaj arang ajiüng nej, kiaj ndijchetoj monjaw nej, wüx tamelich mandeak andüy wüx ngineay tamongochiw ajküw namix nine, montaj, monxey wüx tajawüw ngineay ambiyeran okweajiw teat natang okweajiw nenüt Nii-no-Ama, kiaj tepajüw mongiay nej, tsajmbetoj majiüntsüw, andokndokoj wüx, mbawayan nganüy teat nesom kos ngineay arang wüx omeatsa müüch mamix omeajtsüw nejiw mongiay nej. Ngwa mbich tekiyaw xiyay ores ajiüntsüw wüx, atkiay teaman ndijchetoj, langomangiay ajiüntsüw, atkiay wüx ndijchetoj Hoichi tangiay andeak aaga nüx wüxan:

La kon nangiayıün andeaküw neajtam ajneaj irang, iyak ijiüng ngwa mbich aaga nüt kam teach mepaj xikweajiün. Aaga xinatangan ngwa mbich apak omeaats, aag nganüy naag ajneaj omeaats apmüüch ik noik aleaik, ngwa naleaing nej andium merwiün anaiw ongwiiüts, ndojan

itsün ndoj apmindilil. Oxep aaga ores ipeay ningüy alinom apmerwiün, wüxan aaga nekiüüb ik miün nganüy oxep apmamb majan ik, ...at ajlüy alinoik netam nasaj ik: tatow apmakül teat xinatangan Akamagaséki, ike ngome apmisaj nejingin erwiün ningüy, kos teat xinatangan ngomin majaw magiayeran nej alnengüy tiül aaga kambaj kam, nganüy alndom merdilil mindüy tempoots niüng ikül.

Ndojan mangoch andeak aaga nüx Hoichi, tayaag owix nop nüx tasooig owix nej, teoj makiüüraab mamb andüy mbeay aaga nden almajlüy, imiün kiaj aaga nekiüüban miün tandüy kiaj mayak nej, wüx tapeayiw mbey aaga tempoots niüng akül, aaga Samurai tasaj nej la amb, kiajan ndrot...

Wüx tapeay niüng axood aaga teat netsün nesom, lamb chejmbaw, naleaing nejingin ngoma tajaw aw, kos aaga miteaats langwiiüts tapeay, nej apiüng almameay. Wüx rat tiüt, taxood aaga Hoichi, nejingin ngome tasaj amongooch tipod kiaj, wüx tingwiiüts wüxan aaga Samurai tapeay majan nej. Kiaj tiül aaga monsojnongüy namb tipod kiaj, tajneaj mangiayiw alinom arang ajiüng nej, kiaj tajawüw naw aaga teat nesom imiün tempoots niüng axood, kiaj rawan tiüt takiüüraab mamb tembas aaga teat miteaats niüng tasaj nej:

Teat xixide Hoichi, ngomajneaj ximeajtsan, kos lanajawan eriow ores ongwiiüts, ikenkiaj, ike nersom, nael ayaj kwane merang ik, neol ngome tisaj xikon?...jondot merndeak atkiay nayak wüx aljane makiüüb ik mamb, neol ngiane erwiün?.

Aaga teat netsün atnej arang ngomajaw nikwanin tangoch andeak aaga miteaats:

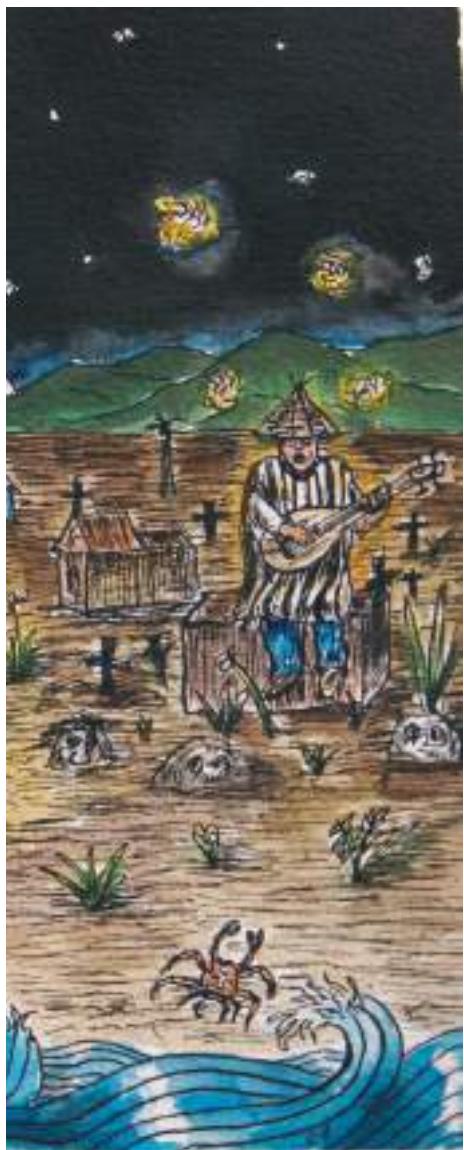
Ngwa mbich teat xixide, ngineay sarang wüx ximeatsa,  
kos tawas, narang akas najiüt niüng ores kiaj.

Ajükichayngomin masaj leawnaleaing aaga teat miteaats,  
niüngan tateots wüx aaga mixede nej, ngomenaleaing  
tingial masoik, kiaj tateots wüx aaga miteaats ngiaj ngiaj  
alkwane narangüch wüx aaga teat nesom kiaj, ngwa aljane  
nandeow tameam nej, ndoj langomatatün nej mangiay  
nikwajin, ndoj tasaj mimonrang najiüt nej majiür-  
üw ajüy aaga Hoichi, mandüjpiw nej jondot maw aaga  
ongwiiüts kiaj.

Atkiaj tajlüy tajawüw wüx taw aaga ongwiiüts kiaj  
mimonrang najiüt aaga miteats, najenan tacheniw nerraj  
almajndejdiw tiowixaw nejiw, ndoj teoj tajndüjpiw, ngwa  
mbich pojniün aaga ongwiiüts kiaj, at napak ijchiür aaga  
ores kiaj, ngoyay mapeayiw mbeay nadam tiüüd aaga teat,  
netsün, lachük, ndroj okweajiw, ngwa mbich ajük najen  
tajüy, ajküw mondüüb nej najen tajüyiw mandojkiw tiüt  
nadam tiüüd, tamongoj akas nden matüniw mangiayiw  
majük ngwa alkiaja aaga Hoichi, naleaing tapiüngüw  
ngomajawüw nej.

Ndoj tandilileaw tiül poots ambüy mbeay ndek, kiaj  
mbayatoj mangiayiw tingial ajiünts onik noik biwa, imiün  
tiül niüng amiürad mondeow najlüy Amidaji. Kiajan  
tajawüw an ran majawüw najlüliw biüm, kos mbojan  
majaraw chechebiüm kiaj, kos anpojniün kiaj, najenan  
tajmeliw niüng amiürad mondeow, naag aaga irrajüy  
almajoiw terrajayey kiaj maxomüw aaga Hoichi, anetsatsats  
aaga ajot wüx ombas nej, alchetem nejenkiaj kiaj, tembas  
mioxiüt minatang Antoku Tenno, atnej mijaw tingial arang  
rosar naag mibiwa nej, kiajan tingial ayak ajiüng meawan





leaw tamongochiw tiül monbiyaw Dan-no-ura. Amb tembas nej, amb mikeam nej, amb miak nej, amb awan opech nej anrran tingial a-lüliw jküw chechebiüm, ngineay almeaag mangiayiwe aljane mondeowa almeaag maw majaraw kaja...

Hoichi!, Hoichi!... tapajüw nej ajküw mimonrang najiüt miteats.

Atnej ajük ngomangiay monpaj nej, tingial makwarrech owix nej matsün aaga mibiwa nej, kas tajen mayak ajiüng nej niüng tingial mandeak ngineay tamongochiw tiül monbiyaw.

Hoichi, Hoichi, mak sanakiüpjan ik mamb, kiaj nej najküy andeak masaj mimonrang najiüt miteats:

Ngondom nüüch ikon mindoikiün sayak sajiüng wüx tingial satsün mangiayiw meawan alxenejgemoj ningüy...

Wüx tangiayiw andeak nej monrang minajiüt miteats, tajpot akwikiaw, masey amban tiül a-jiürüw mbol, kiaj majawüw nameamarand nej, kiaj chechetoj



niüng almajlüy nej, ndojan taxomüm ngineay ndom makiüpüw mamb andüy niüng aküliw, kiaj tajwan nakats apix nej. Kiaj tatün okwajiw aaga miteaats mambüw mawiülüw, majchiw manganeowyow. Teoj tajtan okweaj mandeak kwane terang nej...

Kiaj nganüy tiül miün ateow omeaats aaga Hoichi, tapiüng masaj naleainge, ngwa ngwüy aaga miteatsa, kiaj tajaw naleaing almbayan aaga mixide nej, kiaj techejteay mandeak masaj kwane terang nej, ngineay witiüt tiüt amb majan nej aaga xeech Samurai.

Kiaj aaga miteats tandeak masaj nej:

Hoichi, teat xixide Hoichi!, nael iriümb, amix ximeaats, neol ngome tindeak misaj xik... kos aaga ajneaj itsün leaw ndon imbas irang, nganüy lamayak ik tiül nael, nganüy sanasaj ik, aaga ngiane mbojan iriüm ngome noik nden, ike tiriüm tiül akas ongwiiüts tiül mioxiüt ajküw Heikés. Kos wüx tajawüx ik ajküw monrang xinajiüt, ike alchetemear tembas mioxiüt ninatang nejiw nenüt Antoku Tenno. Meawan leaw ike timongoch ayaj tean mingiay tiül imal, tiül imaeaats, ajküw mondeak mbich naleaing okwajiw mondeow, kos ike tineamb andeaküw nejiw mbas, aag nganüy il tiül owixaw nejiw, aag sasaj ik jondot mindüy wüx mingiay leaw apmasajüw ik, imiün wüx tajawüw leaw timongoch tiül najlüy mondeow, apmakeletiw imbas, noik noik nine, andüy kiaj, ndojan wüx apmambiyaw ik...aaga ongwiiüts kam ngondom nakülenaaag ik, kos najtan xikweaj namb nayak ajiüng aniüng nop sayaag ombas, wüx ngoyay namb sanayak nangaj wüx imbas atkiay ngondom maxolüw, kos



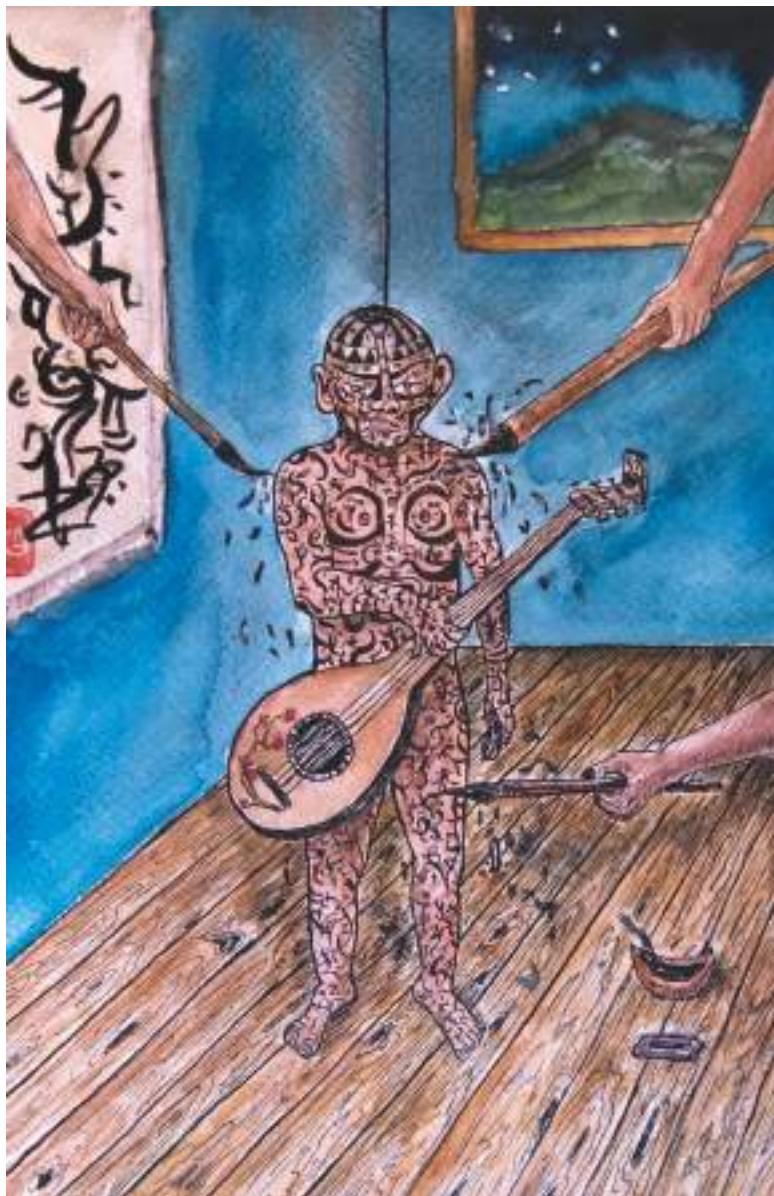
sanarang nayak wüx imbas akas najiürang niüng andeak ngondom mixolaran.

Wüx tingial amb tiütüy teat nüt kiaj aaga miteaats, akiüüb minerang minajiüt nej tawüniw tiül apix nej aaga nine teat nesom, naag noik nine itsomüy, tarangüw wüx ombas nej ajiüngüw, amb mal miünd nej, tepech nej, apal ombeay nej, wüx owix nej, mitsak nej, at timeaats oleaj nej, tüm majontsoots akas nangaj poch niüng apmambeol nej, wüx ndot majotsoj ombas nej aaga miteaats tasaj nej:

Aaga ongwiiüts kam, ndojan sanamb, ike apmiriümb chetemear mbeay apal iüm, kiaj apmikül xik, ngiaj ngiaj apmingiay apmiün aljane mandeak majaw ik; meawan leaw apmingiay masaj ik, ike ngondom mingoch andeak nej, ijlüyan, ndemerxolxolüy, apmikülan, apchetemear, ndeda amb apmitiow imaats. Kos jondot merdeak, ngwa merxolxolüy, apmandojkiy ijkiaw ajlüy imbas. Ndemerbol naleaing, ndemerpaj mitün aljane mambeol ik, kos nijingen nipilan ngondom mawün ik tiül aaga nael kam. Atkiay jondot mirang meawan leaw tingial natün ikweaj, apmijaw nikwajin ngome apmarang ik, ndoj imiün wüx apmimongoch aaga monteomeats kam, apmiriow tiül.

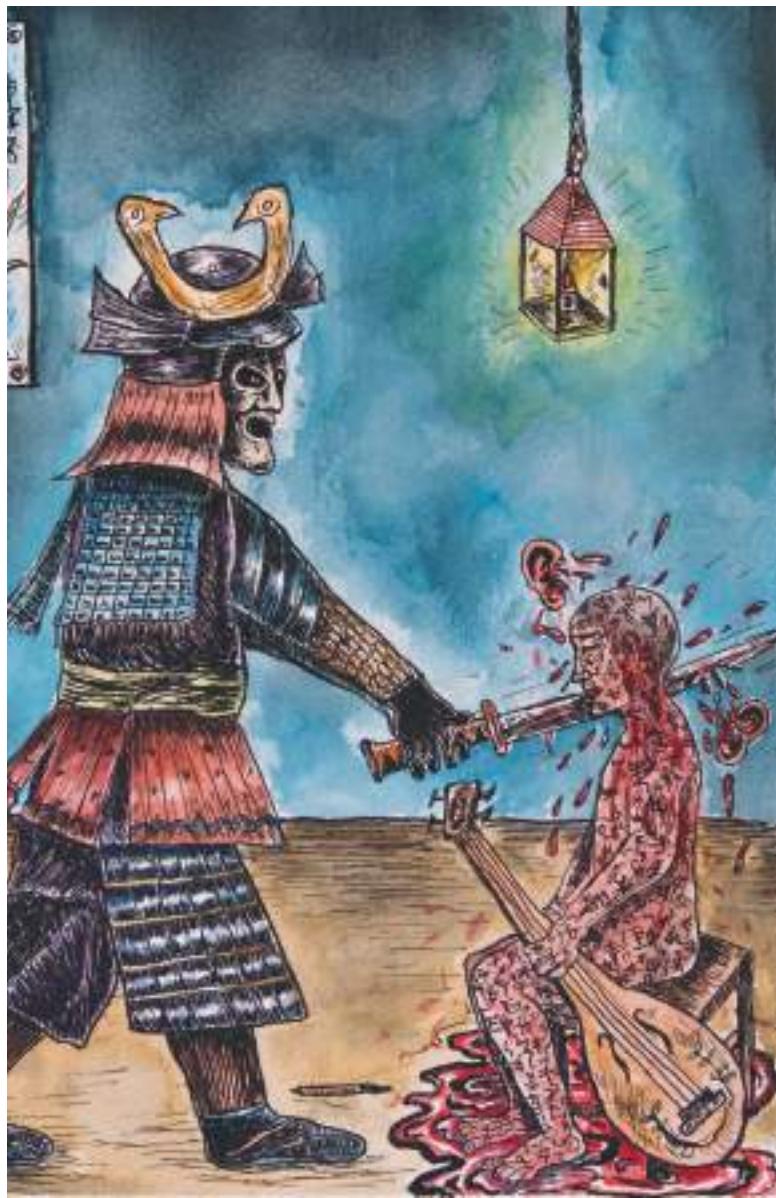
Wüx tengwiiüts nganüy, aaga miteats tamb takiüüb mamb minerang minajiüt nej, kiaj tamb chetem mbeay iüm aaga Hoichi, kos tilüy kiaj mapech mibiwa nej tiüt tiül noik tarrap xiül, kiaj ndoj chetet, maxom omeaats, kos ngomexolxolüy nomban, ayak wüx omeaats ngineay aldnom mejoja, ngwa majchije, atkiaj ndoj tamong akas ores.

Kiaj mangiay nganüy nejüy aliük andüy niüng almajlüy, ranüy mangiay ngineay tamong amb timbeay nden, amb



kiaj niün alpiüramb nangaj mbaj, teoj mayaag ngineay  
andüy tembas nej niüng alchetem.

Hoichi!... tendeak napak aaga najüy kiaj, kiaj aaga teat  
nesom, ngometendeak nomban, ngomexolxolüy, tesapüy  
wüx miünd nej.





Hoichi! Ajow alinomb, nomban ajküy  
mandeak ne-ndeak kiaj.

Ngwa mbich naleaing, nomban ngome-  
ndeak teat nesom, atnej majlüy noik pots-  
on kang, andüüban tendak alinomb lamiüüch  
majküy aaga napeay kiaj.

Neol ngomerndeak! Aw alinop nendeak,  
ngomeaag ndijchiow, - kon mayambar ngiane almajlüy!...

Kiaj tangiay tajüiyiw, kos nganüy mbich lamangiay  
ijpüw nejiw, kiaj laring tembas nej tapeayiw, lembetoj  
kiaj, tajoy ores ngomangiyiw nikwajind, ndijchiowan  
aaga nden, aaga teat netsün kiaj, ayaag netijtij omeaats  
nej, naben arang najiüt, ayaag atnej apmamb miünd nej,  
kiaj mangiay tingial andeaküw kiaj nekam olaag nej:

Jogüy aaga mibiwa nej, nganüy netsün nej ngomajük,  
sajaw aagan ijkiaw olaag nej..., - lanajaw neol ngomangoch  
andeakar: ngondom mendeak kos ngomajiür ombeay  
nej; aagan olaag nej almajlüy!...aag xike netamb najoy  
mamb olaag nej, atkiaj najükich xinatang tiünas narang  
minajiüt nej!...

Tekoy mayaag aaga ongwiiüts kiaj  
aaga Hoichi: kos tandogeran olaag nej,  
rrrrras! Kiaj ndrot nomban, ngometepaj,  
kiaj mangiay manot tiüt nejüy kiaj,  
tandilileaw imiün niüng ajngotoj, tawüw  
kiaj tiül aaga tempoots.

Amb mijkiaw nekam okweaj teat  
netsün kiaj anpakan tiüt mikiej olaag nej,  
anekwiür tiüt marang nandogeran olaag, nej tayaag ntsan



ajünch tiüt mikiej nej, naleaing nej ngomatajiür apak owix nej maxond...

Ngonaw majchiw teat nüt kiaj aaga miteats tandilil, aliangan timbeay aaga tiül poots, kiaj lembet, kos sarrandan oleaj nej naag nesapüy kiej, kiüban mepaj mbayaw wüx, kiaj marraj, tajaw aaga kwane nesarran oleaj nej, nesapüy kiej, landan tiüt, kiaj tajaw aaga Hoichi, apak andeow alchetem, atkiaj almajlüy atnej tasaj nej wüx tamb, ngopalam ndeda amb tingial atsatsats mikiej olaag nej.

Teat xixide, ngwa mbich kwane nael timongoch – apaj nganüy mbayaw andüy, - kwane nganüy agüy?, takojchiw imbas, anekiej.

Wüx tangiay andeak teat mixide nej aaga teat nesom kiaj, kiaj tsajmbiüt ajiünts, teoj masaj kwane tamongoch tipod kiaj.

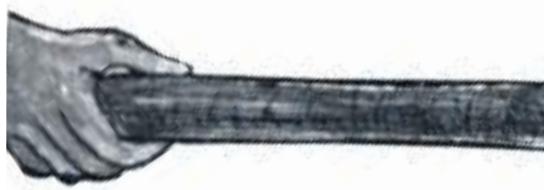
Ay teat xide Hoichi, kwane timongoch ngwa kon sasot aaga agüy... kos sapiüng meawan imbas tüm narangan aaga ajküw nangaj poch, aagan ilaag ndrot ximeaats najonts, xike tapiüngas nerang xinajiüt tasontsoots ilaag, kos ngoma tandilileas najaw mbata kon palat mayak najiürang wüx imbas, aag sapiüng nganüy sasot, ...kwane kon alndom marangaats jondot mamimonch nekoy kam, aagan kon majawaats ngineay ndom majchiiüts ndem aaga monteomaats kam, apmijaw apmijneaj! Kos atnej tasajas ik, lamimongoch aaga nael kam, langome apmandüyiw wüx alinom miönüw majawüw ik ajküw mondeok kiaj...

Kiaj tayambüw nop nendüy moniünd andeow, nej tambeol ndom ndem olaag nej, meawan leaw tamongoch tangiayeran tiül meawan kambaj, atkiaj tayagarán ombas, aaga tapeayiw Akamagaséki, xiyay kambajiüt mandiümüm

mangiayiw ayak ajiün teat nesom kiaj, kos üünd tomiün,  
kiaj nganüy tajiür xiyay tomiün...imiün tiül aaga nael  
tamongoch imiün kiaj tüün manüt “nandoogeran olaag  
Hoichi”.



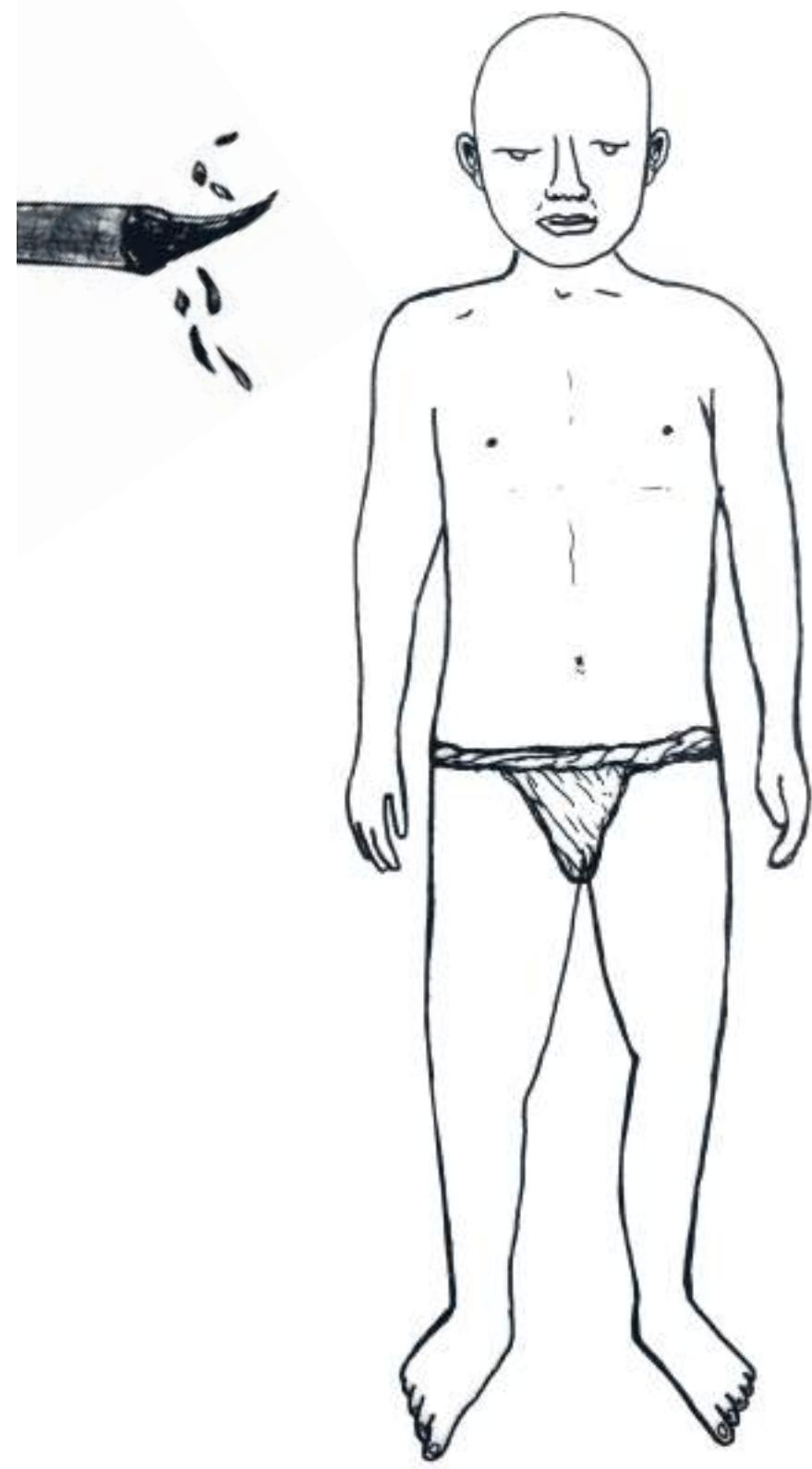
**¡SALVA  
LA VIDA  
DE HOICHI!**



¿Cómo protegerías  
tú a Hoichi?



¡Escribe en su cuerpo  
las palabras que lo salvarán  
del guerrero Samurai!



## **HOICHI EL DESOREJADO**

Se terminó de imprimir en  
junio del 2018 en los talleres de  
PIXZ imprentas, S.A. de C.V.  
Altavista no. 39C, Col. San Angel,  
C.P. 01000, México D.F.



Se utilizaron las fuentes  
Phonos en 12/15.6 pt. de Manuel  
López Rocha en bloque de texto  
y Alegreya Sans de Juan Pablo  
del Peral en titulares.







Imagínate ser el mejor cantante de relatos de guerra, imagina que cierta noche de neblina cerrada un extraño te ofrezca fama y fortuna a cambio de un poco de tu tiempo. Pues esa es la historia de Hoichi el Desorejado.

¿Aceptará Hoichi el trato a pesar de no saber las consecuencias?

¡¡Acompaña a Hoichi en esta aventura que te dejará con la boca abierta!!



El libro que tienes en tus manos es el resultado del segundo taller de traducción literaria en lenguas indígenas de la Biblioteca de Investigación Juan de Córdova de la Fundación Alfredo Harp Helú Oaxaca. El objetivo de este taller es atender la necesidad de crear contenidos atractivos para nuevos lectores en lenguas indígenas así como fomentar la profesionalización de traductores a estas lenguas. Si tienes preguntas sobre el curso no dudes en ponerte en contacto con nosotros a través de [bibliotecajuandecordova.mx](http://bibliotecajuandecordova.mx) en donde encontrarás materiales e información al respecto.